

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2015
7. volební období

179.

USNESENÍ
výboru pro evropské záležitosti
z 37. schůze
ze dne 24. září 2015

k návrhu prováděcí rozhodnutí Rady o poskytnutí krátkodobé finanční pomoci Unie Řecku
/kód dokumentu 10939/15, KOM(2015) 357 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR po vyslechnutí informace náměstkyně ministra financí JUDr. Ing. Lenky Juroškové, Ph.D., po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Marka Černocho a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel

Marek Černoch v. r.
zpravodaj

Ondřej Benešík v. r.
předseda

Návrh prováděcího rozhodnutí Rady o poskytnutí krátkodobé finanční pomoci Unie Řecku

**KOM(2015) 357 v konečném znění, kód Rady 10939/15
Interinstitucionální spis 2015/0157/NLE**

- **Právní základ:**
Nařízení Rady (EU) č. 407/2010 ze dne 11. května 2010 o zavedení evropského mechanismu finanční stabilizace.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
16. 7. 2015
- **Datum projednání ve VEZ:**
3. 9. 2015 (1. kolo)
- **Procedura:**
Zvláštní legislativní postup - finanční pomoc Unie z Evropského mechanismu finanční stabilizace se poskytne na základě rozhodnutí, které na návrh Komise přijme Rada kvalifikovanou většinou.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Informace o překlenovací půjčce Řecku z EFSM datovaná dnem 18. 9. 2015, zasláná e-mailem do výboru pro evropské záležitosti dne 18. 9. 2015.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Návrh je v souladu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**
Řecko dne 15. července 2015 oficiálně požádalo o naléhavou finanční pomoc od Evropské unie za účelem podpory politického programu znovunastolení důvěry, umožnění navrácení hospodářství k udržitelnému růstu a zabezpečení finanční stability v Řecku, eurozóně a EU, a předložilo Komisi a Radě návrh hospodářského a finančního ozdravného programu, který usiluje o přijetí souboru reforem, jež mají zlepšit udržitelnost veřejných financí.

Z posouzení, které vypracovala Komise ve spolupráci s Evropskou centrální bankou, vyplývá, že Řecko potřebuje v průběhu měsíce července 2015 finanční prostředky v celkové výši 7 miliard EUR.

Komise předložila návrh na poskytnutí finanční pomoci Řecku z Evropského mechanismu finanční stabilizace ve výši 7 miliard EUR.

- **Obsah a dopad:**

Řecko požádalo o novou finanční pomoc z Evropského mechanismu stability (ESM) a v zásadě existuje dohoda mu požadovanou pomoc poskytnout.

Po dobu, než bude s Řeckem dojednáno a schválen nový program pomoci eurozóny z ESM, potřebuje Řecko v červenci 2015 zajistit krátkodobé financování ve výši 7,16 mld. EUR na pokrytí nejnaléhavějších výdajů. Rada rozhodla, že toto krátkodobé překlenovací financování bude poskytnuto z Evropského finančního a stabilizačního mechanismu (EFSM) ve výši maximálně 7,16 miliard EUR s maximální splatností 3 měsíce za podmínky, že ještě předtím Řecko schválí první sérii reformních a konsolidačních opatření dle dohody ze summitu Eurozóny (12. července 2015), což Řecko splnilo. Poskytnutí finanční pomoci bude spojeno s podmínkami hospodářské politiky. Splátka bude uvolněna v závislosti na vstupu dohody o úvěru a memoranda o porozumění v platnost.

EFSM byl založen v roce 2010 nařízením Rady EU č. 407/2010 jako dočasný nástroj Evropské unie pro zajišťování její finanční stability. Prostřednictvím EFSM může EU poskytovat finanční pomoc formou půjček nebo úvěrových linek státům, které z důvodu mimořádných událostí, jež nemohou ovlivnit, čelí vážným hospodářským nebo finančním obtížím nebo jsou z téhož důvodu takovými obtížemi vážně ohroženy. V prosinci 2010 Evropská rada ve svých závěrech uvedla, že EFSM nemá být používán po červnu 2013.

Finanční pomoc z EFSM je financována emisí dluhopisů, které Komise jménem EU vydá na mezinárodních finančních trzích. Za splacení těchto dluhopisů ručí rozpočet EU. Pouze pokud by stát přijímající finanční pomoc z EFSM tuto pomoc nebo její část Komisi včas nesplatil, záruka rozpočtu EU by byla aktivována a Komise by mohla požádat všechny členské státy EU (včetně České republiky) o doplnění příslušných prostředků do rozpočtu EU podle jejich podílů na vlastních zdrojích rozpočtu (podíl České republiky na vlastních zdrojích rozpočtu EU činí cca. 1,2 %).

Protože za EFSM ručí všechny země EU-28 prostřednictvím rozpočtu EU, byl dojednáno právně závazný mechanismus, který státům mimo eurozónu zaručí kompenzaci ze strany států eurozóny. Kompenzace, bude-li třeba, bude financována především převodem výnosů Evropské centrální banky (ECB) z držby řeckých státních dluhopisů realizovaných v roce 2014. Zbylá část kompenzace bude financována navýšením půjčky Řecku, aby státy mimo eurozónu nenesly riziko z nesplacení půjčky. Prostředky určené na kompenzaci budou připraveny na svěřeneckém účtu Řecku u ECB. Půjčka z EFSM Řecku má tříměsíční splatnost a nejpozději do té doby by ji Řecko mělo plně splatit využitím prostředků z dojednávané finanční pomoci z ESM (jejíž objem je několikanásobně vyšší, než objem půjčky z EFSM). Česká republika, stejně jako ostatní země mimo eurozónu, nenesou riziko případného nesplacení půjčky.

Rada ECOFIN dne 17. července 2015 přijala rozhodnutí o tom, že prostřednictvím EFSM poskytne Řecku krátkodobou finanční pomoc až do výše 7,16 miliardy EUR. Tuto půjčku obdrží Řecko nejvýše ve dvou částkách a musí ji splatit zpět nejpozději do tří měsíců. Díky ní bude moci Řecko uhradit opožděné platby Mezinárodnímu měnovému fondu a řecké centrální bance a rovněž dostát svým dluhovým závazkům vůči ECB, než začne čerpat finanční prostředky v rámci nového programu z Evropského mechanismu stability.

Dále dne 17. července 2015 Rada a Komise přijaly společné prohlášení, v němž se shodly, že jakékoli budoucí použití nařízení o EFSM či jakéhokoli jiného nástroje obdobné povahy pro účely zabezpečení finanční stability členského státu, jehož měnou je euro, bude podmíněno existencí ujednání (využívajících kolaterál, záruky nebo rovnocenná opatření), jež zajistí, že členským státům mimo eurozónu nevznikne přímo ani nepřímo žádný finanční závazek. Za účelem zakotvení této zásady předloží Komise co nejdříve návrh příslušných změn v nařízení o EFSM, jenž musí být v každém případě odsouhlasen předtím, než bude předložen jakýkoli další návrh na podporu podle nařízení o EFSM. Komise se navíc zavazuje, že žádný návrh na využití EFSM nepředloží bez mechanismu na ochranu členských států, jejichž měnou euro není.

Dne 20. července 2015 byla Řecku z EFSM vyplacena překlenovací půjčka ve výši 7,16 mld. EUR, kterou Řecko použilo na úhradu svých závazků Mezinárodnímu měnovému fondu, řecké centrální bance a ECB.

Dne 4. srpna 2015 schválila Rada nařízení, kterým se mění Evropský mechanismus finanční stabilizace za účelem ochrany členských států mimo eurozónu před případnými riziky spojenými s finanční pomocí poskytnutou některé zemi eurozóny. Tato zásada byla 17. července 2015 potvrzena prostřednictvím společného prohlášení Komise a Rady a byla dohodnuta společně s rozhodnutím poskytnout Řecku v rámci EFSM krátkodobou finanční pomoc ve výši 7,16 miliardy EUR. Nařízení konkrétně zajišťuje, že finanční pomoc z EFSM bude členskému státu eurozóny poskytnuta pouze tehdy, jsou-li zavedena právně závazná ustanovení zaručující, že členským státům mimo eurozónu bude poskytnuto okamžité a plné odškodnění za jakoukoli finanční odpovědnost, jež jim může vzniknout v důsledku toho, že přijímající členský stát nesplatí finanční pomoc v souladu s jejími podmínkami.

- **Stanovisko vlády ČR:**
Vláda ČR se zpočátku stavěla k poskytnutí finanční půjčky z EFSM skepticky. Teprve po předložení návrhu společného prohlášení Komise a Rady týkající se ujednání, že členským státům mimo eurozónu bude poskytnuto okamžité a plné odškodnění za jakoukoli finanční odpovědnost, jež jim může vzniknout v důsledku toho, že přijímající členský stát nesplatí finanční pomoc z EFSM v souladu s jejími podmínkami, vláda ČR vyslovila souhlas k poskytnutí finanční půjčky z EFSM Řecku.
- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**
Návrh byl projednán na Radě ECOFIN dne 14. července 2015 a dokumenty potřebné k poskytnutí překlenovací půjčky Řecku byly schváleny Hospodářským a finančním výborem dne 16. července 2015. Rada ECOFIN návrh schválila formou tiché procedury dne 17. července 2015.
- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

b e r e n a v ě d o m í

1. návrh prováděcího rozhodnutí Rady o poskytnutí krátkodobé finanční pomoci Unie Řecku;

2. informaci zástupce Ministerstva financí o postoji vlády ČR, který zaujala v orgánech Rady, při projednávání návrhu prováděcího rozhodnutí Rady o poskytnutí krátkodobé finanční pomoci Unie Řecku.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel

Marek Černoch v. r.
zpravodaj

Ondřej Benešík v. r.
předseda